TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. birželio 15 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Dempingas — Reglamentas (EB) Nr. 1472/2006 — Tam tikros Kinijos ir Vietnamo kilmės avalynės su odiniais batviršiais importas — Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1294/2009 galiojimas — Baigiančių galioti priemonių peržiūros procedūra — Nesusiję importuotojai — Atranka — Europos Sąjungos interesas“

Byloje C-349/16

dėl *Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel* (Briuselio pirmosios instancijos teismas, bylas nagrinėjantis nyderlandų kalba, Belgija) 2016 m. birželio 3 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2016 m. birželio 24 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

T.KUP SAS

prieš

Belgische Staat

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Vilaras (pranešėjas), teisėjai M. Safjan ir D. Šváby,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorius A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— T.KUP SAS, atstovaujamos advokatų A. Tallon ir D. Geernaert,

— Belgijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pochet ir M. Jacobs,

— Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos H. Marcos Fraile, padedamos advokatės N. Tuominen,

— Europos Komisijos, atstovaujamos J.–F. Brakeland ir T. Maxian Rusche,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

* Proceso kalba: nyderlandų.

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2009 m. gruodžio 22 d. Tarybos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1294/2009, kuriuo pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 384/96 11 straipsnio 2 dalį atlikus priemonių galiojimo termino peržiūrą tam tikrai importuojamai Vietnamo ir Kinijos Liaudies Respublikos kilmės avalynei su batviršiais iš odos nustatomas galutinis antidempingo muitas, kurio taikymas išplėstas tam tikrai importuojamai iš Ypatingojo Administracinio Kinijos Regiono Makao siunčiamai avalynei su batviršiais iš odos, deklaruojamai kaip Ypatingojo Administracinio Kinijos Regiono Makao kilmės arba ne (OL L 352, 2009, p. 1), atsižvelgiant į 1995 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 384/96 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos bendrijos narėmis nesančių valstybių (OL L 56, 1996, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 10 t., p. 45) 2 ir 3 straipsnius ir 11 straipsnio 2, 5 ir 9 dalis, į 17 straipsnio 1 dalį ir 21 straipsnį, iš dalies pakeisto Tarybos reglamentu (EB) Nr. 461/2004 (OL L 77, 2004, p. 12; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 10 t., p. 150) (toliau – pagrindinis antidempingo reglamentas).

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant T.KUP SAS ginčą su Belgijos valstybe dėl antidempingo muitų, kuriuos ji sumokėjo už Kinijos ir Vietnamo kilmės avalynės importą, grąžinimo.

Teisinis pagrindas

3 Pagrindinio antidempingo reglamento 6 straipsnio 8 dalyje numatyta:

„Išskyrus 18 straipsnyje numatytus atvejus, yra tikrinamas suinteresuotų šalių pateiktos ir išvadas grindžiančios informacijos teisingumas.“

4 Šio reglamento 11 straipsnyje nustatyta:

„<…>

2. Galutinė antidempingo priemonė baigia galioti, praėjus penkeriems metams nuo sprendimo ją taikyti įsigaliojimo dienos arba penkeriems metams nuo paskutinės dempingą ir jo žalą nagrinėjusios peržiūros užbaigimo dienos, jeigu peržiūros metu nebuvo nustatyta, kad priemonei baigus galioti bus labai tikėtina, jog dempingas ir žala tęsis arba pasikartos. Priemonių galiojimo termino peržiūra pradedama Komisijos arba Bendrijos gamintojų iniciatyva, ir tokia priemonė galioja iki peržiūros pabaigos.

Peržiūra dėl priemonės pratęsimo pradedama, jeigu prašyme pateikiami pakankami įrodymai, kad priemonei nustojus galioti bus labai tikėtina, jog dempingas ir žala tęsis arba pasikartos. Pavyzdžiui, tokią tikimybę gali patvirtinti įrodymai, kad tęsiasi dempingas arba žala, kad tik pritaikytos priemonės pašalino žalą, arba kad susidariusi eksporto situacija arba rinkos sąlygos rodo tolesnio, žalą sukeliančio dempingo tikimybę.

Atliekant tyrimus pagal šios dalies nuostatas, eksportuotojams, importuotojams, eksportuojančios valstybės atstovams ir Bendrijos gamintojams suteikiama galimybė peržiūros prašyme išdėstytas problemas pakomentuoti plačiau, paneigti arba pareikšti pastabas dėl jų, o išvados daromos atitinkamai atsižvelgus į visus svarbius ir tinkamai dokumentais paremtus įrodymus, pateiktus patvirtinant ar paneigiant dempingo ir žalos tęstinumo ar pasikartojimo tikimybę.

Pranešimas apie artėjančią priemonės galiojimo pabaigą atitinkamu metu skelbiamas [*Europos Sąjungos] oficialiajame leidinyje* paskutiniais priemonės taikymo laikotarpio metais, kaip apibrėžta šioje dalyje. Po to, ne vėliau kaip likus trims mėnesiams iki minėto penkerių metų laikotarpio pabaigos, Bendrijos gamintojai turi teisę pateikti prašymą dėl peržiūros pagal šio straipsnio 2 dalies nuostatas. Taip pat pagal šios dalies nuostatas skelbiamas ir pranešimas apie faktišką priemonių galiojimo pabaigą.

<…>

5. „Atitinkamos šio reglamento nuostatos dėl tyrimo tvarkos ir atlikimo, išskyrus trukmę ribojančias nuostatas, taikomos bet kuriai pagal šio straipsnio 2, 3 ir 4 dal[is] atliekamai peržiūrai. Pagal 2 ir 3 dalis vykdomos peržiūros atliekamos nedelsiant ir užbaigiamos paprastai per 12 mėnesių nuo peržiūros pradžios. Bet kuriuo atveju peržiūros pagal 2 ir 3 dalis visada užbaigiamos per 15 mėnesių nuo peržiūros pradžios. Peržiūros pagal 4 dalį visais atvejais užbaigiamos per devynis mėnesius nuo peržiūros pradžios. Jei pagal 2 dalį atliekama peržiūra pradedama vykstant peržiūrai pagal 3 dalį toje pačioje procedūroje, tai pagal 3 dalį atliekama peržiūra baigiama tuo metu, kaip numatyta pirma peržiūra pagal 2 dalį.

Tarybai Komisija pateikia pasiūlymą imtis veiksmų ne vėliau kaip likus mėnesiui iki anksčiau nurodytų galutinių terminų pabaigos.

Jei tyrimai nebaigiami per pirmiau nurodytus galutinius terminus, priemonės:

— nustoja galios atliekant tyrimus pagal 2 dalį,

— nustoja galioti vienu metu atliekant tyrimus pagal 2 ir 3 dalis, kai pagal 2 dalį tyrimas buvo pradėtas tose pačiose procedūrose jau vykstant peržiūrai pagal 3 dalį arba kai šios peržiūros buvo pradėtos vienu metu, arba

— lieka nepakitusios, atliekant tyrimus pagal 3 ir 4 dalis.

Pranešimas apie pagal šią dalį nustojusias galios ar išliekančias priemones yra skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

<…>

9. Jei aplinkybės nepasikeitė, Komisija, pagal šį straipsnį atlikdama bet kuriuos peržiūrų ar muito grąžinimo tyrimus, taiko tą pačią metodiką, kuri buvo taikoma atliekant tyrimus, kurių pagrindu nustatytas muitas, tačiau atitinkamai atsižvelgia į 2 straipsnį, o ypač į jo 11 ir 12 dalis, bei į 17 straipsnį.

<…>“

5 Šio reglamento 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Tais atvejais, kai skundo pateikėjų, eksportuotojų, importuotojų, produkto tipų ar sandorių yra labai daug, tyrimo mastas gali būti apribotas: arba tyrimui atrenkant tiktai pagrįstai nustatytą šalių, produktų ar sandorių pavyzdžių skaičių, kurie pagal atrankos metu turimą informaciją yra statistiškai tinkami, arba tiriant didžiausią tipišką produkcijos, pardavimo ar eksporto kiekį, kurį galima pagrįstai ištirti per turimą laiką.“

6 Šio reglamento 21 straipsnyje numatyta:

„1. Sprendimas, ar dėl Bendrijos interesų reikia imtis veiksmų, turi būti grindžiamas ne vien tik vietinės pramonės, naudotojų bei vartotojų interesų pagrindu, bet visų interesų visumos įvertinimu; prieš nusprendžiant, pagal šį straipsnį visoms šalims turi būti sudarytos galimybės išdėstyti savo požiūrius pagal šio straipsnio 2 dalį. Taip svarstant galimą sprendimą, ypatingas dėmesys teikiamas būtinybei pašalinti dempingo, sukeliančio žalą, prekybą iškreipiantį poveikį ir atstatyti [atkurti] veiksmingą konkurenciją. Priemonės, kurios nustatyto dempingo ir žalos pagrindu, negali būti taikomos, jei pagal visą pateiktą informaciją institucijos gali aiškiai nutarti, kad dėl Bendrijos interesų nereikia taikyti tokių priemonių.

2. Skundo pateikėjai, importuotojai ir juos [jiems] atstovaujančios asociacijos, atstovaujantys naudotojai ir atstovaujančios vartotojų organizacijos per pranešime apie antidempingo tyrimo pradžią nustatytą laiką gali pranešti apie save ir pateikti informaciją Komisijai, kad sukurtų tvirtą pagrindą institucijoms atsižvelgti į visas nuomones ir informaciją, sprendžiant, ar dėl Bendrijos interesų reikia taikyti priemones. Kitoms šiame straipsnyje nurodytoms šalims sudaromos galimybės gauti tokią informaciją arba atitinkamas jos santraukas ir suteikiama teisė reaguoti į šią informaciją.

3. Šalys, kurios atliko šio straipsnio 2 dalyje nustatytus veiksmus, gali reikalauti būti išklausytos. Tokie reikalavimai patenkinami, jei jie pateikiami per 2 dalyje nurodytą laiką ir juose nurodyta, kaip jie [susiję] su Bendrijos interesais ir kodėl šios šalys turi būti išklausytos.

4. Šalys, kurios atliko šio straipsnio 2 dalyje nustatytus veiksmus, gali pareikšti pastabas dėl bet kurių nustatytų laikinųjų muitų taikymo. Kad į tokias pastabas būtų atsižvelgta, jos turi būti gautos per mėnesį nuo tokių priemonių taikymo pradžios; kitoms šalims, kurios turi teisę reaguoti į tokias pastabas, sudaromos galimybės gauti šias pastabas arba atitinkamas jų santraukas.

5. Komisija išanalizuoja tinkamai pateiktą informaciją ir jos tipiškumą, o tokios analizės rezultatus ir savo nuomonę dėl jos [pagrįstumo] perduoda Patariamajam komitetui. Komisija, teikdama bet kurį pasiūlymą pagal 9 straipsnį, atsižvelgia į Komiteto išreikštų nuomonių pusiausvyrą.

6. Šalys, kurios atliko 2 dalyje numatytus veiksmus, gali reikalauti, kad joms būtų sudaryta galimybė sužinoti faktus ir motyvus, kurių pagrindu ketinama priimti galutinius sprendimus. Tokia informacija turi būti prieinama, kiek tai įmanoma, ir neapsunkinti jokio paskesnio sprendimo, kurį priima Komisija arba Taryba.

7. Į informaciją atsižvelgiama tiktai tada, jeigu ji yra paremta faktiniais įrodymais, pagrindžiančiais jos tikrumą.“

7 Reglamento Nr. 1294/2009 12, 13, 38, 489, 490 ir 502 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(12) Atsižvelgiant į didelį tyrime dalyvaujančių nagrinėjamųjų šalių eksportuojančių gamintojų, Sąjungos gamintojų ir importuotojų skaičių, pagal pagrindinio [antidempingo] reglamento 17 straipsnį pranešime apie inicijavimą buvo numatyta taikyti atranką.

(13) Kad Komisija galėtų nuspręsti, ar atranka yra būtina (o jei būtina, kad galėtų atrinkti bendroves), eksportuojančių gamintojų ir jų vardu veikiančių atstovų, Bendrijos gamintojų ir importuotojų prašyta pranešti apie save ir pateikti pranešime apie inicijavimą nurodytą informaciją.

<…>

(34) Remiantis turima informacija susisiekta su 139 importuotojais. Užpildytą atrankos formą pateikė 22 nesusiję importuotojai, iš kurių 21 sutiko būti atrinktas. Remiantis jų pateiktais duomenimis, 21 importuotojas per [peržiūros tyrimo laikotarpį (PTL)] iš [Kinijos Liaudies Respublikos] importavo 12 % nagrinėjamojo produkto, o iš Vietnamo – 40 %.

(35) Penki didžiausi importuotojai (*Adidas*, *Clarks*, *Nike*, *Puma* ir *Timberland*) importavo apie 18 % nagrinėjamojo importuojamo produkto – jie visi nurodė importuojantys didelį kiekį iš abiejų šalių. Todėl manyta, kad šios penkios atrinktos bendrovės būtų tipiškos, kaip apibrėžta pagrindinio [antidempingo] reglamento 17 straipsnio 1 dalyje, t. y. vertinant pagal importo apimtį.

(36) Tačiau norint geriau atspindėti geografinį importuotojų pasiskirstymą ir importuojamos avalynės rūšių skirtumus, atrinkti dar trys kiti importuotojai. Dėl to iš užpildytų atrankos formų paaiškėjo, kad daug formas užpildžiusių importuotojų importavo daug mažesnį kiekį, o jų importuojama avalynė buvo mažiau žinomų ir (arba) „madingų“ prekių ženklų batai ar didesnės vertės batai. Paaiškėjo, kad tokių mažesnių importuotojų verslo modelis ir produktų, kuriais jie prekiauja, segmentai skyrėsi nuo didžiųjų importuotojų, o šių visų mažųjų importuotojų importas galėjo sudaryti svarbią nagrinėjamojo importo dalį. Todėl manyta, kad svarbu, jog į tokį importą taip pat būtų atsižvelgta, nes šių bendrovių reali ekonominė padėtis gali skirtis nuo 35 konstatuojamojoje dalyje minėtų didesnių importuotojų realios ekonominės padėties.

(37) Tuo remiantis buvo atrinkti aštuoni importuotojai – penki didieji importuotojai ir trys mažesni importuotojai. Jie importavo apie 10 % produkto iš [Kinijos Liaudies Respublikos] ir apie 34 % – iš Vietnamo.

(38) Visiems bendradarbiaujantiems importuotojams, kurie pareiškė norą bendradarbiauti, buvo suteikta galimybė pateikti pastabų dėl atrinktų importuotojų. Atrinktoms bendrovėms nusiųsti klausimynai. Per nurodytą laikotarpį atsakymus pateikė septyni atrinkti importuotojai. Aštuntąjį importuotoją iš atrinktų importuotojų sąrašo teko išbraukti, nes jis nebendradarbiavo.

<…>

(489) Kita vertus, antidempingo muitų poveikis importuotojams, mažmenininkams ir (arba) platintojams ir vartotojams nuo 2006 m. iki [peržiūros tiriamojo laikotarpio] pabaigos nebuvo neproporcingas. Jei priemonės bus toliau taikomos ir jei vartotojų paklausa vystantis ekonomikos krizei toliau mažės, antidempingo muitų poveikis visiems dalyviams tikriausiai bus didesnis nei anksčiau. Tačiau atsižvelgiant į apskritai gerą importuotojų būklę ir įrodytą jų lankstumą bei iš esmės stiprią mažmenininkų ir (arba) platintojų, kurie gali gerokai plėsti produkto asortimentą, padėtį rinkoje galima manyti, kad tiems veiklos vykdytojams per trumpą ir vidutinį laikotarpį nebus daromas neproporcingas poveikis. Dėl vartotojų – nustačius antidempingo muitus kainos pastebimai nedidėjo ir, atsižvelgiant taip pat į padėties po [peržiūros tiriamojo laikotarpio] analizės rezultatus, nėra požymių, kad vartotojų kainos ateityje neproporcingai didėtų.

(490) Taigi atliekant peržiūros tyrimą nenustatyta įtikinamų priežasčių, kodėl antidempingo priemonės nebeturėtų būti taikomos.

<…>

(502) Tvirtinta, kad neanalizuota galima nauda importuotojams, jei priemonės nebūtų toliau taikomos. Dėl to pažymima, kad remiantis pagrindinio antidempingo reglamento 21 straipsnio formuluote reikia analizuoti, ar yra įtikinamų priežasčių nenustatyti antidempingo priemonių. Atliekant priemonių galiojimo termino peržiūrą tai reiškia, kad reikia analizuoti, ar yra įtikinamų priežasčių toliau nebetaikyti priemonių, t. y. reikia nustatyti tokių priemonių tolesnio taikymo

neigiamą poveikį ir tą poveikį palyginti su nauda Sąjungos pramonei, kad būtų galima įvertinti, ar tas neigiamas poveikis yra proporcingas. Taigi, teisiniu požiūriu, priešingą scenarijų, kai leidžiama priemonių toliau nebetaikyti, reikėtų toliau analizuoti tik jei būtų konkrečių susijusių požymių, kad dėl to importuotojams, mažmenininkams ar vartotojams tenka neproporcinga našta. Tokių požymių nenustatyta. Tačiau vis dėlto apie galimą poveikį importuotojams, mažmenininkams ir vartotojams, jei priemonės būtų nebetaikomos, būtų galima pateikti toliau nurodytų pastabų. Dėl importuotojų atlikus tyrimą nustatyta, kad tam tikrą jų nuo 2005 m. iki [peržiūros tiriamojo laikotarpio] prarastą pelningumo dalį būtų galima priskirti [prie] sumokėt[ų] antidempingo muit[ų]. Jei priemonės būtų nebetaikomos, o visos kitos sąnaudos nepasikeistų, dėl muitų patiriamų sąnaudų nebeliktų ir pelno lygis dėl to galėtų padidėti iki daugiau nei 20 %, kaip buvo nustatyta per tyrimą. Dėl mažmenininkų, iš turimos informacijos neaišku, ar jiems būtų naudinga, jei priemonės nustotų galioti, nes atrinkti importuotojai ne visada perpardavimo kainas keisdavo pagal sumažėjusias importo kainas, kaip galima matyti iš importo kainų aritmetinio vidurkio palyginimo su perpardavimo kainų aritmetiniu vidurkiu nuo 2007 m. iki [peržiūros tiriamojo laikotarpio] pabaigos.

Dėl poveikio vartotojams, visiškai nepanašu, kad nustojus galioti priemonėms sumažėtų kainos, nes mažmeninės kainos, nepaisant kainų pokyčių importo lygmeniu, nuo 2005 m. iki [peržiūros tiriamojo laikotarpio] iš esmės nesikeitė. Taip pat nepanašu, kad vartotojams padidėtų pasirinkimas, nes neturima informacijos, kad nustatyti antidempingo muitai būtų turėję poveikio vartotojų pasirinkimui. Bet kuriuo atveju dėl to nekeičiamos išvados, kad nėra įtikinamų priežasčių, kodėl priemonės nebeturėtų būti taikomos.“

8 Reglamento Nr. 1294/2009 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Importuojamai Kinijos Liaudies Respublikos ir Vietnamo kilmės avalynei su batviršiais iš odos arba kompozicinės odos, kurios KN kodai išvardyti toliau, išskyrus sportinę avalynę, specialiosios technologijos avalynę, šlepetes ir kitą vidaus avalynę bei avalynę su apsauginėmis nosimis, nustatomas galutinis antidempingo muitas: 6403 20 00, ex 6403 51 05, ex 6403 51 11, ex 6403 51 15, ex 6403 51 19, ex 6403 51 91, ex 6403 51 95, ex 6403 51 99, ex 6403 59 05, ex 6403 59 11, ex 6403 59 31, ex 6403 59 35, ex 6403 59 39, ex 6403 59 91, ex 6403 59 95, ex 6403 59 99, ex 6403 91 05, ex 6403 91 11, ex 6403 91 13, ex 6403 91 16, ex 6403 91 18, ex 6403 91 91, ex 6403 91 93, ex 6403 91 96, ex 6403 91 98, ex 6403 99 05, ex 6403 99 11, ex 6403 99 31, ex 6403 99 33, ex 6403 99 36, ex 6403 99 38, ex 6403 99 91, ex 6403 99 93, ex 6403 99 96, ex 6403 99 98 et ex 6405 10 00 <…>“

<…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

9 T.KUP, kurios buveinė yra Tulūzoje (Prancūzija), laikotarpiu nuo 2006 m. birželio 28 d. iki 2011 m. sausio 24 d. per Antverpeno (Belgija) uostą importavo 26 Kinijoje pagamintos avalynės, įsigytos iš Taivano platintojo *Eastern Shoes Collection Co. Ltd*, siuntas; už jas ji sumokėjo 16,5% dydžio antidempingo muitą, vadovaujantis 2006 m. kovo 23 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 553/2006, nustatančiu laikinąjį antidempingo muitą Kinijos Liaudies Respublikos ir Vietnamo kilmės tam tikros avalynės su batviršiais iš odos importui (OL L 98, 2006, p. 3), 2006 m. spalio 5 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1472/2006, nustatančiu galutinį antidempingo muitą ir laikinojo muito, nustatyto Kinijos Liaudies Respublikos ir Vietnamo kilmės tam tikros avalynės su batviršiais iš odos importui, galutinį surinkimą (OL 275, 2006, p. 1, klaidų ištaisymas OL L 130, 2007, p. 48), ir Reglamentu Nr. 1294/2009.

10 2012 m. birželio 27 d., remdamasi 2012 m. vasario 2 d. Sprendimu *Brosmann Footwear (HK) ir kt. / Taryba* (C-249/10 P, EU:C:2012:53), T.KUP pateikė Antverpeno (Belgija) muitų inspekcijai prašymą grąžinti sumokėtus antidempingo muitus.

11 2012 m. rugsėjo 14 d. šis prašymas buvo atmestas. 2013 m. vasario 25 d. T.KUP Antverpeno (Belgija) Muitų ir akcizų administracijos regioninei direkcijai pateikė skundą dėl šio atmetimo. 2013 m. balandžio 18 d. minėta direkcija informavo T.KUP apie savo ketinimą priimti nepalankų sprendimą dėl jo skundo.

12 2013 m. birželio 7 d. ta pati direkcija informavo T.KUP, kad suspendavo savo sprendimą, kol bus išspręstos pavyzdinės bylos.

13 2013 m. spalio 24 d. T.KUP pateikė administracinį skundą dėl sprendimo nepriėmimo per nustatytą terminą, o 2014 m. rugsėjo 2 d. – ieškinį dėl sprendimo nepriėmimo pagal minėtą administracinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme.

14 Būtent atsižvelgdamas į šias aplinkybes *Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel* (Briuselio pirmosios instancijos teismas, bylas nagrinėjantis nyderlandų kalba, Belgija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar dėl pagrindinio antidempingo reglamento 17 straipsnio 1 dalies pažeidimo Reglamentas Nr. 1294/2009 negalioja tokiam importuotojui, kaip nurodytasis šioje byloje, nes atlikdama tyrimą Komisija atrinko tik aštuonis importuotojus, nors turėjo būti tiriamas 21 importuotojas ir toks jų skaičius galėjo būti nesunkiai ištirtas?

2. Ar dėl pagrindinio antidempingo reglamento 11 straipsnio 2 dalies trečios pastraipos pažeidimo Reglamentas Nr. 1294/2009 negalioja tokiam importuotojui, kaip nurodytasis šioje byloje, nes atlikdama tyrimą Komisija nepakankamai atsižvelgė į pateiktus įrodymus – ji atrinko penkis stambius ir tik tris smulkius importuotojus ir pirmiausia buvo atsižvelgta į penkių stambių importuotojų pateiktą informaciją?

3. Ar dėl pagrindinio antidempingo reglamento 2 ir 3 straipsnių ir (arba) 11 straipsnio 2, 5 ir 9 dalių pažeidimo Reglamentas Nr. 1294/2009 negalioja tokiam importuotojui, kaip nurodytasis šioje byloje, nes atlikdama tyrimą Komisija neturėjo pakankamai informacijos, kad nustatytų, jog ir toliau buvo vykdomas importas dempingo kainomis ir dėl to buvo padaryta žalos?

4. Ar dėl pagrindinio antidempingo reglamento 21 straipsnio pažeidimo Reglamentas Nr. 1294/2009 negalioja tokiam importuotojui, kaip nurodytasis šioje byloje, nes atlikdama tyrimą Komisija reikalauja pateikti konkrečių įrodymų, kad pratęsiant [reglamento taikymą] importuotojui tenka neproporcinga našta?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumo

15 Europos Sąjungos Taryba savo rašytinėse pastabose teigia, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą turi būti atmestas kaip nepriimtinas, nes prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savarankiškai nepatikrino Reglamento Nr. 1294/2009 galiojimo, o tik pakartojo T.KUP šiuo klausimu išreikštas abejones.

16 Primintina, kad atsižvelgiant į bendradarbiavimą, kuris turi vyrauti procese dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, būtina, kad nacionalinis teismas savo prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodytų aiškias priežastis, dėl kurių mano, kad atsakymas į jo klausimus dėl tam tikrų Sąjungos teisės

nuostatų išaiškinimo ir galiojimo yra reikalingas sprendžiant ginčą (2016 m. gegužės 4 d. sprendimų *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, 24 punktas ir *Philip Morris Brands ir kt.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 47 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

17 Taigi svarbu, kad nacionalinis teismas visų pirma nurodytų konkrečias priežastis, paskatinusias jį iškelti klausimą dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų galiojimo, ir pateiktų negaliojimo motyvus, į kuriuos, kaip jis mano, būtų galima atitinkamai atsižvelgti. Toks reikalavimas taip pat įtvirtintas Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnio c punkte (žr. 2016 m. gegužės 4 d. sprendimų *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, 25 punktą ir *Philip Morris Brands ir kt.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 48 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją) ir Rekomendacijose nacionaliniams teismams dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikimo (OL C 338, 2012, p. 1, 22 punktas) (šiuo klausimu žr. 2017 m. Nutarties *Boudjellal*, C-508/16, nepaskelbta Rink., EU:C:2017:6, 22 punktą).

18 Be to, pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją sprendimuose dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikta informacija turi ne tik leisti Teisingumo Teismui pateikti naudingus atsakymus, bet ir suteikti valstybių narių vyriausybėms ir kitiems suinteresuotiesiems asmenims galimybę pateikti pastabas pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį. Teisingumo Teismas turi užtikrinti, kad ši galimybė būtų išsaugota, nes pagal šį straipsnį suinteresuotosioms šalims pateikiami tik sprendimai dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą kartu su vertimu į kiekvienos valstybės narės valstybinę kalbą, tačiau nepateikiama nacionalinės bylos dokumentų, kuriuos prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas prireikus perduoda Teisingumo Teismui (žr. 2016 m. gegužės 4 d. sprendimų *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, 26 punktą ir *Philip Morris Brands ir kt.*, C-547/14, EU:C:2016:325, 49 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

19 Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, nors ir glaustai, bet aiškiai nurodyta, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas išnagrinėjo T.KUP pagrindus, susijusius su Reglamento Nr.°1472/2006 ir Reglamento Nr.°1294/2009 negaliojimu. Jis, viena vertus, atmetė kaip pagrindinius pateiktus argumentus, susijusius su Reglamento Nr. 1472/2006 negaliojimu, ir atsisakė kreiptis į Teisingumo Teismą su prejudiciniu klausimu, kurį T.KUP jį prašė pateikti. Vis dėlto, kita vertus, jis išnagrinėjo kaip papildomus pateiktus argumentus, susijusius su Reglamento Nr. 1294/2009 negaliojimu, ir padarė išvadą, kad jie nebuvo nereikšmingi.

20 Be to, tiek Taryba ir Europos Komisija, tiek Belgijos vyriausybė galėjo pateikti savo pastabas dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimų.

21 Vadinasi, prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl esmės

Dėl trijų pirmų klausimų

22 Savo pirmaisiais trimis klausimais, kurie yra tarpusavyje susiję ir kuriuos reikia nagrinėti bendrai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar Reglamentas Nr. 1294/2009 galioja, nes institucijų atrinkti importuotojai nebuvo pakankamai tipiški atsižvelgiant į pagrindinio antidempingo reglamento 11 straipsnio 2 dalies trečioje pastraipoje ir 17 straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus, todėl neturėjo pakankamų požymių, kuriais remiantis būtų galima daryti išvadą dėl dempingo egzistavimo ir kad buvo padaryta žala Sąjungos pramonei.

23 Šiuo klausimu pirmiausia pažymėtina, kad, kaip matyti iš Reglamento Nr. 1294/2009 12 ir 13 konstatuojamųjų dalių, pranešime apie procedūros inicijavimą buvo numatyta remtis pavyzdžių atrinkimo technika pagal pagrindinio antidempingo reglamento 17 straipsnį, atsižvelgiant į didelį tyrime dalyvaujančių nagrinėjamųjų šalių eksportuojančių gamintojų, Sąjungos gamintojų ir importuotojų skaičių.

24 Antra, primintina, kad pagrindinio antidempingo reglamento 17 straipsnio 1 dalyje numatyti du atrankos metodai. Iš tiesų tyrimo mastas gali būti apribotas: atrenkamas tiktai pagrįstai nustatytas šalių, produktų ar sandorių pavyzdžių skaičius, kurie pagal atrankos metu turimą informaciją yra statistiškai tinkami, arba tiriamas didžiausias tipiškas produkcijos, pardavimo ar eksporto kiekis, kurį galima pagrįstai ištirti per turimą laiką (šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Fliesen-Zentrum Deutschland*, C-687/13, EU:C:2015:573, 86 punktą).

25 Šiuo atveju iš Reglamento Nr. 1294/2009 34–37 konstatuojamųjų dalių matyti, kad iš 139 importuotojų, su kuriais, remiantis prieinama informacija, buvo susisiekta, ir iš 22 nesusijusių importuotojų, kurie užpildė atrankos formą, Komisija nusprendė atrinkti penkis didžiausius nesusijusius importuotojus (*Adidas*, *Clarks*, *Nike*, *Puma* ir *Timberland*), kurie importavo apie 18 % nagrinėjamojo importuojamo produkto, taip pat tris kitus importuotojus, kad būtų geriau matyti geografinis importuotojų pasiskirstymas ir importuojamos avalynės rūšių skirtumai. Atrinktos bendrovės importavo apie 10 % produkto iš Kinijos ir apie 34 % – iš Vietnamo. Reglamento Nr. 1294/2009 38 konstatuojamoje nurodyta, kad tik septyni iš aštuonių atrinktų importuotojų atsakė į jiems adresuotą klausimyną, todėl aštuntąjį importuotoją iš atrinktų importuotojų sąrašo galiausiai teko išbraukti.

26 Kaip savo rašytinėse pastabose pažymėjo Taryba ir Komisija, importuotojai buvo atrinkti remiantis antruoju atrankos metodu, numatytu pagrindinio antidempingo reglamento 17 straipsnio 1 dalyje; pagal jį Komisija iš esmės rėmėsi importo apimtimi ir, kaip matyti iš Reglamento Nr. 1294/2009 35 konstatuojamosios dalies, atrinko penkis didžiausius importuotojus. Vis dėlto minėto reglamento 36 konstatuojamoje dalyje nustatyta, kad Komisija taip pat nusprendė papildyti pirminį pasirinkimą ir atsižvelgti į tris papildomus importuotojus, kad būtų geriau matyti geografinis importuotojų pasiskirstymas ir importuojamos avalynės įvairovė.

27 Be to, primintina, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad pasirinkdamos atrankos metodą institucijos turi plačią diskreciją (šiuo klausimu žr. 2015 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Fliesen-Zentrum Deutschland*, C-687/13, EU:C:2015:573, 93 punktą), todėl vykdydamas savo kontrolę Sąjungos teismas turi patikrinti, ar rinkdamosi institucijos nesirėmė iš esmės netiksliais faktais, ar nėra jokios teisės arba akivaizdžios vertinimo klaidos.

28 Šiuo klausimu konstatuotina, kad nors 21 nesusijęs importuotojas, kurie sutiko būti atrinkti, palyginti su 139 importuotojais, su kuriais buvo susisiekta, nėra labai daug, vis dėlto T.KUP nepateikė jokio įrodymo, kuriuo remiantis būtų galima daryti išvadą, kad nusprendusios vykdyti įmonių atranką institucijos akivaizdžiai viršijo savo vertinimo diskrecijos ribas.

29 Vis dėlto T.KUP ginčija ne tiek atrankos metodo pasirinkimą, kiek atrinktas įmones, kurias laiko iš esmės nepakankamai tipiškomis.

30 Šiuo klausimu primintina, kad pagal pagrindinio antidempingo reglamento 17 straipsnio 1 dalį tuo atveju, kai skundo pateikėjų, eksportuotojų, importuotojų, produkto tipų ar sandorių yra labai daug, įmonės gali būti atrenkamos vadovaujantis dviem alternatyviais metodais. Iš tiesų tyrimas gali būti apribotas tik pagrįstu šalių, produktų ar sandorių, kurie pagal atrankos metu turimą informaciją yra statistiškai tinkami, skaičiumi. Pagal pagrindinio antidempingo reglamento 17 straipsnį atrinkti subjektai pagal atrankos metu turimą informaciją turi būti statistiškai tinkami arba atranka turi būti vykdoma pagal didžiausią tipišką produkcijos, pardavimo ar eksporto apimtį, kurią galima pagrįstai ištirti per turimą laiką.

31 Darytina išvada, kad kai Sąjungos institucijos nusprendžia pasirinkti antrąjį atrankos metodą, jos turi tam tikrą lankstumą, susijusį su perspektyviniu vertinimu to, ką jos pagrįstai gali atlikti per joms tyrimui įvykdyti nustatytą terminą.

32 Taigi, tyrimai, susiję su antidempingo priemonių peržiūra, pagal pagrindinio antidempingo reglamento 11 straipsnio 5 dalį turi būti atliekami nedelsiant ir užbaigiami paprastai per 12 mėnesių nuo peržiūros pradžios, o institucijos pagal pagrindinio antidempingo reglamento 6 straipsnio 8 dalį turi kiek įmanoma patikrinti suinteresuotų šalių pateiktas išvadas grindžiančios informacijos teisingumą.

33 Esant tokioms aplinkybėms, kokios yra pagrindinėje byloje, Komisijos atrinktų įmonių grupė, nors ją sudarė tik aštuoni importuotojai, importavo 10 % produkto iš Kinijos ir apie 34 % – iš Vietnamo, o tai yra reikšminga. Komisijos vertinimas iš tiesų grindžiamas duomenimis, kurie atspindėjo trečdalį importo iš Vietnamo. Be to, nors iš pirmo žvilgsnio 10 % importuojamo produkto iš Kinijos gali atrodyti nedaug, šis dydis turi būti vertinamas atsižvelgiant į Kinijos eksporto apimtį šiame sektoriuje. Be to, Taryba ir Komisija pasirinko penkis didžiausius importuotojus ir tris kitus importuotojus, norėdama, kad būtų geriau matyti geografinis importuotojų pasiskirstymas ir importuojamos avalynės įvairovė.

34 Galiausiai nei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nei T.KUP nepateikė jokio įrodymo, kad į šią grupę buvo būtina įtraukti ir kitas importuojančias įmones tam, kad ją būtų galima laikyti iš tikrųjų tipine atsižvelgiant į geografinį importuotojų pasiskirstymą ir importuojamos avalynės įvairovę.

35 Šiomis aplinkybėmis neatrodo, kad atrinkdamos importuojančias įmones atitinkamos institucijos nesilaikė joms privalomų teisės normų arba viršijo suteiktą vertinimo diskreciją.

36 Išnagrinėjus pirmuosius tris prejudicinius klausimus nepaaiškėjo nieko, kas galėtų turėti įtakos Reglamento Nr. 1294/2009 galiojimui.

Dėl ketvirtojo klausimo

37 Savo ketvirtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Reglamentas Nr. 1294/2009 negalioja, jeigu Komisija, pažeisdama pagrindinio antidempingo reglamento 21 straipsnį, reikalavo iš nesusijusių importuotojų, kaip antai T.KUP, kad jie pateiktų svaresnių įrodymų, jog antidempingo muitų taikymo pratęsimas jiems uždeda pernelyg didelę naštą.

38 Savo rašytinėse pastabose T.KUP konkrečiau teigia, kad Reglamento Nr. 1294/2009406 458 ir 502 konstatuojamosios dalys rodo, jog, vertinant Sąjungos interesą toliau taikyti priemones, Komisija importuotojams priskyrė mažesnę svarbą, palyginti su gamintojais, todėl taip taikė skirtingą požiūrį ir pažeidė pagrindinio antidempingo reglamento 21 straipsnį.

39 Šiuo klausimu pirmiausia pažymėtina, kad Taryba ir Komisija išnagrinėjo Sąjungos intereso klausimą Reglamento Nr. 1294/2009 388–490 konstatuojamosiose dalyse, o nesusijusių importuotojų interesą – jo 408–458 konstatuojamosiose dalyse. Šios institucijos minėto reglamento 489 konstatuojamojoje dalyje konstatavo, kad antidempingo muitų poveikis importuotojams, pirmiausia – nuo jų nustatymo datos iki peržiūros tiriamojo laikotarpio, nebuvo neproporcingas. Taigi atliekant peržiūros tyrimą nenustatyta įtikinamų priežasčių, kodėl antidempingo priemonės nebeturėtų būti taikomos.

40 Be to, po faktų atskleidimo minėtos institucijos Reglamento Nr. 1294/2009 497–504 konstatuojamosiose dalyse išnagrinėjo šalių pastabas.

41 Taryba ir Komisija šio reglamento 502 konstatuojamojoje dalyje pirmiausia pažymėjo, kad pagal pagrindinio antidempingo reglamento 21 straipsnį atliekant priemonių galiojimo termino peržiūrą jos turėjo ištirti, ar yra įtikinamų priežasčių toliau nebetaikyti priemonių, t. y. reikėjo nustatyti tokių priemonių tolesnio taikymo neigiamą poveikį ir tą poveikį palyginti su nauda Sąjungos pramonei, kad būtų galima įvertinti, ar tas neigiamas poveikis yra proporcingas. Todėl priešingą scenarijų, t. y. tirti, ar gali būti leidžiama priemonių toliau nebetaikyti, reikėtų analizuoti tik jeigu byloje būtų „konkrečių susijusių požymių“, rodančių, jog dėl tolesnio priemonių taikymo importuotojams tenka neproporcingai didelė našta“. Šiuo atveju tokių požymių nenustatyta. Minėtoje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad bet kuriuo atveju tyrimas atskleidė, kad importuotojai prarado pelną iš dalies dėl sumokėtų antidempingo muitų, o jeigu priemonės nebūtų taikytos, pajamos galėjo viršyti maždaug 20 % lygį, kuris buvo nustatytas tyrime.

42 Be to, primintina, kad pagal pagrindinio antidempingo reglamento 21 straipsnio 1 dalį Sąjungos institucijos turi įvertinti, ar yra Sąjungos interesas nustatyti antidempingo priemones arba pratęsti jų taikymą, taip pat įvairių interesų visumą, įskaitant Sąjungos pramonės, naudotojų bei vartotojų interesus, ypatingą dėmesį teikdamos būtinybei pašalinti dempingo, sukeliančio žalą, iškreipiantį poveikį prekybai ir veiksmingos konkurencijos atkūrimui. Prieš nusprendžiant pagal šį straipsnį, visoms šalims turi būti sudarytos galimybės išdėstyti savo nuomones pagal šio straipsnio 2 dalį.

43 Pagrindinio antidempingo reglamento 21 straipsnio 2 dalyje numatyta teisė įvairioms šalims, tarp jų – ir importuotojams, pirma, išdėstyti savo nuomones ir pateikti informaciją Komisijai ir, antra, pateikti pastabas dėl kitų šalių pateiktos informacijos. Šio reglamento 21 straipsnio 3 dalyje visoms šalims taip pat numatyta teisė jų prašymu, esant tam tikroms sąlygoms, būti išklausytoms Komisijos.

44 Taigi Sąjungos intereso nustatyti arba toliau taikyti antidempingo priemonę tyrimas procedūriniu požiūriu yra labai griežtai apribotas ir jį taikant būtina pasverti visų šalių interesus ir įvertinti sudėtingas ekonomines aplinkybes, dėl kurių gali būti vykdoma ribota Sąjungos teismo kontrolė.

45 Vis dėlto pagrindinėje byloje neginčijama, kad atitinkamos institucijos nepažeidė šalims pagal pagrindinio antidempingo reglamento 21 straipsnio 2 ir 3 dalis suteiktų įvairių procedūrinių teisių, kurios, pirmiausia importuotojams, leido ginti savo interesus vertinant Sąjungos interesą toliau taikyti antidempingo priemones.

46 Pažymėtina, kad ketvirtasis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimas, paaiškinantis T.KUP rašytines pastabas, yra susijęs ne su Sąjungos institucijoms taikomų procedūrinio pobūdžio reikalavimų laikymusi, bet su jų atlikto tyrimo, kuriuo siekiama konstatuoti pagrindinėje byloje nagrinėjamo Sąjungos intereso toliau taikyti antidempingo priemones buvimą, pobūdžiu, konkrečiau kalbant, su įrodinėjimo pareiga, kurią jos nustatė importuotojams, siekusiems, kad būtų pripažintas jų interesas nutraukti šių priemonių taikymą.

47 Vis dėlto šiuo klausimu primintina, kad nors institucijos turi atsižvelgti į visus esamus interesus, siekdamos užtikrinti, kad šalys turėtų galimybę susipažinti su jų nuomonėmis, šios turi pateikti jų kaltinimus pagrindžiančių įrodymų. Pagrindinio antidempingo reglamento 21 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad į informaciją atsižvelgiama tiktai tada, jeigu ji paremta faktiniais įrodymais, pagrindžiančiais jos tikrumą.

48 Šiomis aplinkybėmis negalima kaltinti institucijų, kad jos Reglamento Nr. 1294/2009 502 konstatuojamoje dalyje nusprendė, jog, nesant konkrečių įrodymų, kad dėl tolesnio antidempingo priemonių taikymo importuotojams teks neproporcinga našta, jos neturi detaliai nagrinėti, ar leisti jas panaikinti.

49 Šiuo klausimu reikia pridurti, kad nei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, nei T.KUP savo rašytinėse pastabose nepateikė nė mažiausio įrodymo, kad išvada, jog importuotojams neteko neproporcingai didelės naštos, buvo grindžiama iš esmės netiksliais faktais.

50 Iš to matyti, kad ketvirtojo klausimo analizė neatskleidė jokios aplinkybės, galinčios paveikti pagrindinio antidempingo reglamento ir Reglamento Nr. 1294/2009 galiojimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

51 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

Atliktame tyrime nebuvo nustatyta jokios aplinkybės, galinčios paveikti 2009 m. gruodžio 22 d. Tarybos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1294/2009, kuriuo pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 384/96 11 straipsnio 2 dalį atlikus priemonių galiojimo termino peržiūrą tam tikrai importuojamai Vietnamo ir Kinijos Liaudies Respublikos kilmės avalynei su batviršiais iš odos nustatomas galutinis antidempingo muitas, kurio taikymas išplėstas tam tikrai iš Ypatingojo Administracinio Kinijos Regiono Makao importuojamai avalynei su batviršiais iš odos, deklaruojamai kaip Ypatingojo Administracinio Kinijos Regiono Makao kilmės arba ne, galiojimą.

Parašai.